

MARIBORSKI VEČERNIK „JUTRA“

Cena 1 Din

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13, Telefon 2440 in 2459
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 18. uri, Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din, Oglasi po ceniku, Oglase
sprejema tudi oglaševalski oddelček „Jutra“ v Ljubljani, Poštni število rač. št. 11.400

Podrobnosti o zaroti v Albaniji PRED VELIKIM VELEIZDAJNIŠKIM PROCESOM.

Razkritje velike politične zarote v Albaniji bo imelo nedvomno dalekosežne posledice v notranje-političnem položaju in odnosih Albanije napram sosednjim državam. V nekaj dneh bo stopilo pred izredno državno sodišče kakih 100 najuglednejših Albancev, med katerimi nosi večina slavna imena iz takozvane »Valonske puške«, to je iz albanske vstaje leta 1912., ki je povzročila posredno tudi ustanovitev neodvisne Albanije. Poleg tega pa so skoro vsi sedanji aretiranci sodelovali v junaških dogodkih leta 1920., ko so Albanci pregnali Italijane iz Valone in okolice.

Zdaj se že pozitivno ve, da je imela organizacija, katere člani so bili aretirani, isti cilj in namen, kakor »Valonska puška« in »Valonski upor«: cilj popolne albanske svobode in neodvisnosti. V tem primeru je bilo delo organizacije naperjeno proti sedanjemu albanskemu režimu in italijanskemu vplivu v Albaniji. To se najbolje spozna iz prisega članov organizacije, ki so jo polagali pred posebnim odposlancem na samokres, nož in zastavo: »Albanija je v nevarnosti; nočemo varčevati s svojimi življenji, ko gre za njeno rešitev. Zavedni sinovi te države, ki si kot rahlovedno dete prizadeva, da bi stala na lastnih nogah, tako govorijo!« Iz te značilne fraze govori nacionalna zavest velikega dela Albanije. V njej se afirmira suverena volja naroda, ki bi si rad delavsko ustvaril lastno svobodno državo, da bi v njej svobodno in suvereno živel in gospodaril. O priliki razkritja zarote in aretacije zarotnikov so krožili po Albaniji posebni letaki, na katerih se bere med drugim: »Nekega bližnjega in pomembnega dne se bodo srečali tožili in obtoženci, predstavniki režima in predstavniki naroda, politični oportunisti in nacionalni borci za svobodno Albanijo!«

Med tem pa se aretacije ne prestopajo. Doslej je bilo vrženih v ječo nad sto najuglednejših oseb iz vse Albanije. Vlada je dala zapreti dobesedno vse, ki so bili idejni in dejanski voditelji naroda. V temnicah ječijo vsi albanski nacionalni borci, izvzemši nekaj oddaljenejših begov, ki jih varuje pred aretacijo samo njihova velika bojna moč.

Veliko razburjenje je izzvala v vsej Albaniji tragična usoda rodbine Ismaila Čemala bega iz Valone. Ismail Čemal beg je bil prvi predsednik albanske vlade; on je dal izobesiti prvo albansko narodno zastavo v Valoni in ga vsi albanski krogi cenijo kot očeta današnje Albanije. Njegov sin Čamil Vlora je bil prvi tajnik zunanjega ministrstva in zastopnik ravnatelja upravnega konzularnega oddelka. Pred nekaj dnevi je skrivaj z zadnjimi ostanki svoje rodbine zapustil Albanijo. Njegov mlajši brat Čazim je v tiranski ječi na podlagi fingirane obtožbe. Tretji in zadnji sin albanskega nacionalnega heroja, Tahir, je pa izvršil pred dnevi v Parizu samomor iz »ekonomskih vzrokov«. Tako je izginila cela najuglednejša albanska rodbina. V zvezi s tem je v okolici Valone in v vsej južni Albaniji pobegnilo v gore ogromno število Albancev.

Namen zarote je bilo osvobodjenje Albanije od italijanskega varuštva. V zaroti je sodelovalo vse, kar v Albaniji uživa ugled in kar je imelo dovolj poguma, da se je dvignilo proti sirovemu režimu. Preiskava je ugotovila, da je bilo vodstvo v rokah bivšega vojnega ministra Ismaila Hakija Tacatija, bivšega ministra za javne gradbe Spira Ko-

leka in drugih uglednejših političnih emigrantov. Organizacija je imela svoj upravni odbor v Valoni in ga je sestavljalo pet članov, valonskih prvakov. V širšem odboru so bili tudi predstavniki ostalih albanskih mest in krajev. V zaroti pa so sodelovali z velikim navdušenjem predstavniki vseh veroizpovedi, vseh krajev, vseh društev in vseh ostalih družabnih in uradnih vrst.

Zaroto je razkril oblastim Idriz Jazo Kuči, ki je pod krinko skrivaja prepoval vso južno Albanijo, kjer so ga ljudje gostoljubno sprejemali, hranili in skrivali kot političnega mučenika. Idriz se je polagoma vtihotopil v posamezne tajne organizacije in jih izdal oblastim. Po časnih poročilih je bilo na podlagi te izdaje samo v Valoni prijetih okrog 30 oseb, enako število zarotnikov pa je bilo vrženih na prvi mah v ječo tudi v Argirokastru. Iz teh podatkov se da z lahkoto sklepati število ostalih aretirancev iz drugih krajev in mest, kakor tudi obseg, ki ga je zavzela zarota. V severni Albaniji so bile aretacije bolj redke. Razen bivšega majorja Taipa Škodre, bivšega stotnika Muse Puke in nesrečnega hodže Hafiza Džaferja, ki so ga v zaporu pretepli tako zverinsko, da je znorel — zaradi česar je bil sodni postopek proti njemu ustavljen, pa so ga že naslednji dan popolnoma blaznega zopet aretirali — ni bila prijeta nobena druga znanejša osebnost. Toda ne zato, ker bi jih ne bilo več zapletenih v zaroto, temveč zato, ker so osebe, sodelujoče v zaroti, pobegnile v Šaljo, Šošo in k Miriditom, kjer so oblasti zaenkrat še brez moči. Vztrajno se razširjajo vesti, izvirajoče iz istih virov, iz katerih prihajajo točni podatki o zaroti, da je vse ozemlje Miriditov z Nikajem, Šaljo, Šošo, Merturjem in drugimi kraji strogo pripravljeno nastopiti z orožjem v obrambo neodvisnosti svoje domovine. Kakor se vidi, je v zarotniškem taboru večina Albanije, zlasti če vpoštevamo izredno bojno moč severnoalbanskih plemen.

Zarotniški sodni proces, ki se bo začel v prihodnjih dneh, bo sploh največji proces v albanski zgodovini, tako po številu obtožencev, kakor tudi po številu prič. Zaradi velikega števila udeležencev bo morala sodna obravnava biti v dvorani albanskega parlamenta, ker so vse sodne dvorane premahne.

Značilen za sedanjí položaj pa je uradni demanti albanske tiskovne agencije, iz katerega je razvidno vse. Z njim skuša albanska vlada demantirati poročila nekega tujega lista o uboju italijanskih častnikov v Himari, o razžaljenju italijanskega konzula v Skadru, o aretaciji 300 oseb v Skadru, o izginotju nekega uradnika albanske Narodne banke v Tirani in končno o oplenitvi nekega avtomobila pri Gjinokastru.

JEKLENE ČELADE ZA DIKTATURO.

BERLIN, 12. septembra. Zvezni predsednik »Jeklenih čelad« je na včerajšnjem zborovanju v Magdeburgu izjavil glede nemškega notranje-političnega položaja, da »Jeklene čelade« pozdravljajo odločitev državnega predsednika Hindenburga, ki je, upoštevajoč voljo naroda (?), osvobodil državno vodstvo strankarskih in drugih interesov. Frontni bojniki zahtevajo strogo nacionalno državno vodstvo, ki ga pa ni bilo mogoče dobiti v vsej povojni dbi. Preživelega parlamentarizma mora biti konec. Le vlada, ki bo samostojna in nacionalna, bo dvignila Nemčijo in uživala zaupanje vsega naroda.

Francoski odgovor Nemčiji

VSEBINA BO OBJAVLJENA JUTRI. BONCOURJEV GOVOR O PRILIKI
ODKRITJA SPOMENIKA PRI MEAUXU.

BERLIN, 12. septembra. Državni zunanji minister von Neurath je sprejel včeraj opoldne francoskega poslanika Francoisa, ki mu je izročil francoski odgovor na nemški resume v razorožitvenem vprašanju. Vsebina francoske note bo objavljena jutri.

PARIZ, 12. septembra. Na banketu, prirejenem v čast gostov, ki so prisostvovali slavnostnemu odkritju spomenika pri Meauxu, je imel vojni minister Paul Boncour govor, v katerem je po poročilu »Tempsa« opozoril na resne dogodke, ki se vedno pogosteje javljajo onstran Rena. Francija, ki se

v svetovni vojni ni borila le za svojo svobodo, temveč tudi za blagor vsega sveta, nikakor ne bo trpela, da bi se ji odvzelo pravično orožje, ki ga potrebuje za varstvo svojih meja in obrambo svojega ozemlja pred novim razdeljanjem in opustošenjem. Francija si ne da oropati svoje zmage in bo še budnejše pazila, da se pomen te zmage, ki ga ima, ne izgubi. Nikakor ne bo dovolila, da bi se drugi oboroževali in bi bila potem sama prisiljena k ponovnemu oboroževanju. Enako, le mirnejše, je govoril tudi ministrski predsednik Herriot.

Mussolini za oborožitev Nemčije

ZANIMIV DUCEJEV ČLANEK V BERLINSKEM »BÖRSENKURIERJU«
NEMŠKA ENAKOPRAVNOST JE UPRAVIČENA.

PARIZ, 12. septembra. Iz Berlina poročajo, da objavlja »Börsenkurier« v sobotni številki Mussolinijev članek, ki se nanaša na nemške zahteve glede enakopravnosti v oboroževanju. V uvodu članka poudarja Mussolini, da je nemški korak za doseg enakopravnosti v oboroževanju najvažnejši dogodek v sedanjí svetovni politiki in da so bile Nemčiji priznane enake pravice in dolžnosti, kakor jih imajo ostale države, že v trenutku, ko je vstopila v Društvo narodov. Poleg tega se je Nemčija v Locarnu izravnala s Francijo. Z ozirom na vse to pa je Nemčija ostala država druge vrste. Mussolini

dalle pravi, da je bila po verzajski pogodbi razorožitev Nemčije pogoj za razorožitev drugih držav, toda razorožitvena konferenca še doslej ni dosegla pričakovanih rezultatov, kar opravičuje nemški korak. Če se ne bo zmanjšalo oboroževanje drugih držav, je Nemčija upravičena, da se sama oboroži in ji tega ne sme nihče odreči. Vendar pa mora biti po Mussolinijevem mnenju zelo obzirna in mora počakati na konec razorožitvene konference ter naj bi šele potem prilagodila svojo oborožitev na konferenci doseženim rezultatom.

Manifestacijski shod v Ljubljani

VELIČASTNO ZBOROVANJE V HOTELU »UNION«. — GOVORI MINISTROV, SENATORJEV IN POSLANCEV.

LJUBLJANA, 12. septembra. Včeraj dopoldne je bilo v veliki unionski dvorani mogočno javno zborovanje, ki ga je sklical okrajni odbor JRKD za mesto Ljubljano. Zborovanje, ki mu je prisostvovala ogromna množica prebivalstva iz vse banovine, je bila veličastna manifestacija našega ljudstva za narodno slovo in bratsko sodelovanje v prid in napredek jugoslovanske države in njenega naroda. S političnim

in gospodarskim položajem v državi ter z različnimi drugimi važnimi vprašanji so se bavili v svojih govorih ministri gg. dr. Kramer, Pucelj, Mohorič, Demetrovič, Uzunović, predsednik skupščine dr. Kumanudl, senator dr. Ravnihar in drugi. Zborovanju je sledilo skupno kosilo, kjer so bili zopet izrečeni važni govori naših ministrov in politikov.

Zmagoslavje na obeh straneh

LA PAZ, 12. septembra. Bolivjski glavni stan je sinoči izdal poročilo, da so pognale bolivjske čete predsinočnjim paragvajske oddelke v beg. Paragvajske čete, ki so naskočile utrdbo Bocquerone, so bile z velikimi izgubami odbite.

BUENOS AIRES, 12. sept. Reuters-leva agencija poroča, da je položaj na bojišču v Gran Chacu še vedno nejasen in zamotan, ker poročajo tako Bolivjci, kakor tudi Paragvajci o zmagi in zavzetju utrdbe Bocquerone. V glavnih mestih obeh vojujočih se držav je bil sovražnikov poraz svečano proslavljen.

ARAČI O MANDŽURIJI.

TOKIO, 12. septembra. Vojni minister general Arač je v nekem svojem govoru dejal, da je Mandžurija za Japonsko že rešeno vprašanje. V tem vprašanju se japonska vlada ne more z nikomur več spuščati v kaka pogajanja in razgovore.

Smrtna nesreča letalca Zwirka

TEŠINJ, 12. septembra. Znani in najboljši poljski letalec ter zmagovalec v letošnjem evropskem krožnem poletu poročnik Zwirko je strmoglavil včeraj zjutraj med poletom iz Varšave v Prago v vaši Tirlicko pri Tešinju zaradi hude zračne nevihte na tla in se ubil. V Darmstadtu je pa padel iz višine 150 m z jadralnim letalom na tla policijski stotnik Jans in ostal na mestu mrtev.

Hutchinson ponesrečil?

KOPENHAGEN, 12. septembra. Vodno letalo, s katerim je nastopil tovarnar Hutchinson prekooceanski polet v Evropo v družbi svoje žene in obeh hčerk, se je v bližini grönlandske obale ponesrečilo. Neki angleški parnik je namreč sprejel brezžične klice na pomoč in nemudoma pohitel na mesto, kjer naj bi bilo ponesrečeno letalo. Ko je prispel tja, pa ni našel o letalu in njegovih potnikih nobenega sledu.

Dnevne vesti

Gradnja nove carinske pošte

DAVI SO SE PRIČELA NA STAVBIŠČU NA ALEKSANDROVI CESTI PRVA TEMELJNA DELA.

Davi so prvič zapeli krampi in kompresorji ob Aleksandrovi cesti na železniški lampistefiji, ki jo bodo podrli, da pripravijo prostor temeljem nove zgradbe za carinsko pošto, ki jo gradi mestna občina mariborska. Zakoličili so gradbeni prostor v velikosti 1500 m², podrli bodo poštni transformator, del ograje poštne vrta in konice treh slepih tirov. Zgradbo gradi ljubljanska stavbna tvrdka inž. Dukić in je trenutno zaposlenih pri rušenju in izkopavanju okrog 50 delavcev. Čim pa bodo ta dela končana, bo dobilo kruha in zaslužka pri gradnji nad 100 delavcev. Tvrdkin polir g. Dolničar nam je pojasnil, da se pri sprejemanju delavcev ozirali v prvi vrsti na brezposelne družinske očete ter zaposlili same domačine, med katerimi je tudi precejšnje število primorskih beguncev. Tako bo sedaj na jesen, ko že pojema stavbena sezona, ki je letos v Mariboru sploh ni bilo, mnogo pomagano brezposelnim, ki so čakali brez uspeha na zaslužek vse poletje.

Že pred štirimi leti je bil izdelan načrt, ki ga je na osnovi sklepa ministrstva pošte odobril tudi ministrski svet, da zgradi mariborska občina ob Aleksandrovi cesti severno od glavnega kolodvora poslopje za carinsko pošto in bi naj ta zgradba ustrezala sporazumu med našo državo in sosedo Avstrijo glede združenja obojestranske obmejne poštne službe. Nad vse pričakovanje se je končno vendarle uresničil del celotnega projekta in bo na omenjenem prostoru zrastle še to

jesen moderna zgradba, ki bo služila carinski pošti.

Zgradba bo dolga 45 in široka 31 metrov ter bo dvonadstropna. V kleti bo poleg drugih shramb veliko rezervno skladišče za neocarinjene pakete. V pritličju bo nameščeno redno skladišče za neocarinjene pakete in skladišče za brzo vozno blago. Dobila bo v pritličju svoje uradne prostore tudi carina. Dohod k carinskemu uradom bo iz vogala na Aleksandrovi cesti ter bodo uradi zvezani z modernim preglednim prostorom za potnike, ki bodo imeli direktno izstop in vstop na kolodvor. V pritličju bodo tudi uradi carinskega oddelka mariborske kolodvorske pošte in uradi obmejne policije. V prvem nadstropju bo velika dvorana za carinjenje poštne pakete, zvezana s skladiščem z dvigalom. Tu bodo pisarne carinske pošte in še nekateri uradi obmejne policije. Bo pa v prvem nadstropju tudi veliko moderno trisobno stanovanje. V drugem nadstropju pa bodo sama stanovanja, in sicer štiri moderna trisobna, eno dvosobno in tri sobe za samce ter velika sušilnica za perilo.

Nova moderna zgradba carinske pošte je velika pridobitev za naše mesto in bo z njo storjen lep začetek severnega desnega dela Aleksandrove ceste. Pričakovati je, da se bo v najbližji bodočnosti uresničil še ostali del načrta, da se bo zidala vsa ploskev in bo v novi zgradbi dobila tudi kolodvorska pošta svoje prostore. Prostor, kjer je sedaj, so neprimerni, pretesni in skrajno nepraktični.

Smrtna nesreča

Kleparski pomočnik Oton Srebrnjak žrtve motornega kolesa.

Ko sta včeraj zjutraj drvela na motornem kolesu iz Maribora proti Rušam 33-letni kleparski pomočnik Oton Srebrnjak, zaposlen pri tvrdki Somrak v Cvetlični ulici in njegov tovariš, pač nista slutila, da ju bo doletela tako huda nesreča. V bližini gostilne Rott v Bistrici pri Rušah je Srebrnjakov tovariš izgubil oblast nad motorjem. Usoda je hotela, da sta oba zgrmela v obcestni jarek, kjer je obležal Srebrnjak nezavesten pod motorjem. Spravili so ga v bližnjo hišo, kjer je ležal ves dan v omedlevici. Proti večeru se je pa njegovo stanje poslabšalo in morali so telefonično obvestiti o nesreči mariborske reševalce, ki so Srebrnjaka prepekljali v bolnišnico, kjer je danes zjutraj umrl za nevarnimi poškodbami na glavi.

Posebni vlak treh potepuhov

Ko je sinoči neki železničar pregledoval železniško progo in na njej stoječe vagone na znanem trikotu v magdalen-skem okraju, je nenadoma zaslišal iz nekega voza glasno smrčanje. In že se mu je porodila v glavi pametna misel. Naglo in previdno je zaprl vrata tovrnega voza in neznani tički so bili v pasti. Potem je poklical strojevodjo z lokomotivo, in nenavadni »posebni vlak« je krenil na glavni kolodvor, pred kolodvorsko policijo. Tam so stražniki previdno odprli voz in našli v njem tri presenečene potepuhe, ki niso nič vedeli, kam je usmerjena njihova nepričakovana »raja«, pa so se tako nenadoma znašli pred pravico, ki jih je lepo potegnila na svetlo in odvedla pred dežurnega uradnika. Tam so povedali, da se klatijo okoli brez posla in žive kakor morejo, spe pa tudi kjer jim je ugodnejše. Zaenkrat so potepuhi, ki so prispeli v mesto s »posebnim vlakom«, gostje policije, da ugotovi, če nimajo kaj hujšega na vesti, potem pa bodo romali bodisi v sodnijske zapore ali pa domov, seveda ne več s »posebnim vlakom«.

iz banovinske službe. Uradniški pripravnik Srečko Remic je iz Murske Sobotice premeščen v splošno bolnišnico v Mariboru.

Nova letniška paznika. Za letniška paznika pri mariborskem okrožnem sodišču sta imenovana Ivan Matoh in Andrej Manfreda.

Upokojen je policijski nadzornik Bogomil Nožir pri predstojništvu tukajšnje mestne policije.

Iz veterinarske službe. Za višje veterinarske svetnike so imenovani dr. Bogomil Zavadual v Ptuj, Fran Lobnik v Gornjem gradu, Franjo Samec v Gornji Radgoni in Alojzij Zornik pri obmejni postaji v Mariboru; za višjega veterinarskega pristava pa je imenovan Rafael Ipavec v Ptuj.

† Fran Megla. Pri Sv. Lenartu pri Veliki Nedelji je preminul vpokojeni nadučitelj g. Fran Megla. Pogreb blagega pokojnika, ki je bil splošno znan kot izvrsten šolnik in marljiv prosvetni delavec, bo jutri v torek ob 17. uri iz hiše žalosti na tamkajšnje pokopališče. Bodi mu lahka zemlja domača! Težko prizadetim preostalem naše iskreno sožalje!

Na Slomškovem grobu. Na Slomškov grob so pritekli včeraj popoldne tekači iz Jesenic in St. Ilje, kjer so jih pričakovali pomožni škof dr. Ivan Tomažič in drugi, da počastijo spomin velikega slovenskega vladike. Ob grobu je spregovorilo več govornikov, ki so navzočim predložili Slomškova velika dela. Stafeta, ki je tekla iz Jesenic, je prispela v Maribor v 9. urah in 14 minutah. Teklo je skupno 1500 ljudi.

Praktični učiteljski izpiti na državnem učiteljskišči v Mariboru se začne dne 7. nov. 1932 ob 8. uri zjutraj. Kandidati (-nje) naj se prijavijo v nedeljo, dne 6. nov. 1932 dopoldne od 11.—12. ure v ravnateljski pisarni. Prošnje za priпуск k izpitu se naj predložijo uradnim potom tako, da pridejo izpitni komisiji v roke najkasneje do dne 28. okt. 1932.

Službeni list dravske banovine objavlja v letošnji 72. številki: uredb o spremembah in dopolnitvah uredb o skupnem davku na poslovni promet; pravila orožniškega podpornega sklada in spremembe v staležu državnih in banovinskih nameščencev na področju dravske banovine.

Dvodnevni tečaj za konserviranje sadja in zelenjave bo na banovinski vinarški in sadjarski šoli v Mariboru, dne 23. in 24. septembra t. l. Tečaj je teoretičen in praktičen ter traja vsak dan od 8.—12. in od 14.—18. ure. Udeležba naj se prijavi z dopisnico do 22. t. m. ravnateljstvu šole. Za nabavo potrebščin ter obrabo aparatov in strojev prispevajo udeležence 10 Din.

Zvezdni štafetni tek, ki ga priredi mariborska sokolska župa v zaključek proslave 100letnice Tyrševega rojstva v nedeljo 18. tm. ne bo zanimal le sokolskih in sportnih krogov, ampak tudi vse ostalo občinstvo. Štafete bodo prihitele v Maribor iz skrajnih točk župnega ozemlja, in sicer iz Šalove v Prekmurju, iz Središča, iz Zreč in iz Črne v Mežiški dolini. To bo v naši državi drugi tek, ki bo izveden na tolike razlike (iz Šalovec preko 90 in iz Črne preko 110 kilometrov). Zato bo start tekačev, ki je določen na otroškem igrišču v novem parku, privabil nedvomno mnogo gledalcev.

Redek naravni pojav. Sinoči ob 19.40 je na vzhodni strani zažarelo nebo v višini več tisoč metrov. Razločno je bilo videti, kako sta trčila skupaj dva meteorja in se združila. Pri trčenju so se opazile tudi mogočne iskre, ki so se izgubile v večernem mraku.

Posestno gibanje. Posestnika Matija in Marija Zadravec sta prodala hišo št. 15 Aljaževi ulici posestnici Vidi Petrovičevi za 138.000 Din; France in Antonija Huber sta kupila stanovanjsko hišo št. 42 v Kosarjevi ulici od Ivana in Marjete Šostarič za 300.000 Din. Polovico stanovanjske hiše št. 22 v Tattenbachovi ulici je prodala Marija Božičeva odvotniku dr. Lašiču za 240.000 Din. Hišo z vrtom v Vrbanovi ulici je kupil Anton Požar od Josipa in Erike Leskovar za 200.000 Din. Nadalje so prodali hiše: Rupert in Marija Schwingler Zofiji Menciger na Pristanu za 78.000 Din, Leopold in Vincenc Strauss Štefanu in Mariji Glazer na Koroški cesti za 90.000 Din, Drago Gilčvert pa je kupil na javni dražbi hišo v Aljaževi ulici od Josipa Holzapfala za 43.200 Din.

Veliko dobrodelno tombolo priredi prihodnjo nedeljo mariborsko Slovensko žensko društvo v prid Domu kraljice Marije na Pohorju. Glavni dobitki so razstavljeni pri tvrdki Wesiak na Aleksandrovi cesti.

Ekskurzija v Južno Srbijo. Društvo »Fruška gora« v Novem Sadu priredi s sodelovanjem »Putnika« v času od 17. do 21. t. m. zanimiv izlet v južno Srbijo, in sicer v Skopje, Tetovo, Gostivar, Debar, Strugo, Ohrid, Resan, Bitoli, Prilep, Veles in zopet v Skopje. Izletniki iz vseh krajev bodo plačali samo tretjinsko vozno ceno. Vozna olajšava velja od 15. do 24. t. m. Prijave sprejema »Putnik« v Mariboru in Celju do 14. t. m., kjer se dobe tudi točnejše informacije in programi.

Šole na deželi. Da je, kakor razvidno iz statistik srednjih šol, naval nanje tekom let vedno večji, je dovolj znano. Vpis novih učencev v osnovne šole na deželi pa tudi presega vse mere in je dosegel letos vsekakor svoj višek. Že skoraj na vseh šolah našega podeželja imamo deljen dopoldanski in popoldanski pouk, pri čemer močno trpe učne moči. Poleg tega deljenega pouka sede še učenci radi premalo klopi kar na tleh. Merodajne oblasti naj bi se vsekakor zavzele za dobavo dovoljnega števila klopi in za točno ureditev pouka in povečanje učnih moči.

Krvav pretep pri Treh ribnikih. Žrtev sinočnega pretepa pri Treh ribnikih je bil neki mariborski trgovec, ki ga je neznan hudobnež udaril s kolom tako močno po glavi, da je omedlel. Z reševalnim avtom so morali nezvestnega trgovca prepekljati v bolnišnico, za nasilnežem pa poizveduje varnostna oblast.

Nesreča na lovu. Preteklo nedeljo se je dogodila na lovišču industrijsca g. Pučelika iz Frana nenavadna nesreča. V družbi ostalih lovcev se je podal na lov tudi g. Mirko Kranjc, tovarnar v Framu, ki pa je postal skoraj žrtev lova. Pri izgonu jerebic iz koruze so merili ostali lovci nanje v tako nizkem položaju, da so zadele šibre tudi v koruzi stoječega Kranjca. Dobil je po vsem telesu več ran ter moral iskati zdravniške pomoči.

Pri slabosti je naravna »Franz Josefova voda« prijetno učinkujoče domače zdravilo, ki znatno zmanjšuje telesne nadloge, ker se izkaže že v malih količinah koristno. V dopisih hvalijo zdravniki za ženske bolezni soglasno prav mlo učinkujoči način »Franz Josefove« vode, ki je zlasti pripravna za nežni rast ženskega telesa. »Franz Josefova« grenčica se dobiva v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Maribor na razstavi zimskega sporta v Zagrebu

Na jesenskem sejmu v Zagrebu je prirejena posebna razstava pod naslovom »Zimski šport«. Te razstave se je udeležila tudi Zveza za tujski promet v Mariboru s krasnim fotografskim in propagandnim gradivom, tako da je zavzela središče te razstave in vzbudila veliko pozornost obiskovalcev. Pri otvoritvi je ban dr. Perović izrazil največjo pohvalo s pripombo spremstvu, da se tu vidi, kaj in kako delajo Slovenci. Razstavljenе slike so tako tehnično kakor tudi vsebinsko prvovrstne ter kažejo krasne zimске motive od Mariborske koč, Ruške koč, Klopne vrha, Peska tja do Senjorjevega doma, Ribnice in Uršlje gore.

Od drugih razstavljalcev v oddelku »Zimski šport« se ne more nobeden primerjati z obsežnostjo in kvaliteto razstavljenega gradiva mariborske Zveze. Pozornost so vzbudili tudi smučarski čevlji mariborske tvrdke »Karo«. Obiskovalci dobijo zelo lepe prospekte s slikami, navedbo smučskih tečajev, ki so jih izdali Mariborska podružnica SPD, koroška podružnica SPD, Ribnica in uprava Rimskega vrelca.

Po naših informacijah, ki smo jih dobili pri mariborski zvezi, je bilo razpisanih 70 pozivov, naj se vpošljejo pri-spevki za razstavo, došlo pa je le 14 odgovorov, in še od teh 9 odklonilnih, kar kaže še vedno nezadostno razumevanje pomena, ki ga ima tujski promet za naše kraje. Pač pa je zveza dobila za razstavo relief Pohorja, model Senjorjevega doma pozimi, dvajset krasnih dia-pozitivov z motivi Pohorja, Logarjeve doline, Savinjskih alp in planinskih postojank na Pohorju. Razstavno gradivo so prispevali razen že gori omenjenih tudi še Smučarski klub v Mariboru in Guštanju, športni klub Maraton v Mariboru, svoje izdelke sta pa razstavili mariborski tvrdki »Karo« in Divjak.

Zagrebcane štejemo med najbolj navdušene in najzvestejše obiskovalce Pohorja poleti in pozimi. Ni dvoma, da bo ta uspeha razstava vzbudila še večje zanimanje za naše zeleno višavje.

Pri glavobolu, omotici, šumenju v ušesih, porušenem spanju, slabovoljnosti, razdraženosti sezite takoj po staro preizkušeni »Franz Josefovi« grenčici! Poročila višjih zdravnikov v zdraviliščih za želožčne in črevesne bolezni poudarjajo, da je »Franz Josefova« voda izborna učinkujoča naravno odvajalna sredstvo. »Franz Josefova« voda se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Vlom. Preteklo noč so neznani vlomilci obiskali barako tvrdke inž. Slajmer in Jelenec v Vrbanovi ulici. S silo so potrgali ključavnice ter odnesli razno zidar-sko in tesarsko orodje. Izginili so brez sledu.

Požar v Račah. V noči od sobote na nedeljo je nenadoma izbruhnil požar v kolarski delavnici in gospodarskem poslopju posestnika Antona Šterna v Račah, ter mu poleg kolarskega orodja, več gonilnih motorjev, žag in drugega vse do tal upepelil. Na pomoč prihitele brambе iz Rač, Podove, Hotinje vasi in Frana so ogenj kmalu lokalizirale. Škode je okrog 60.000 Din. Kako je ogenj nastal, ni znano.

Ukradeno kolo in niklasta ura. Trgovcu Mirku Langusu iz Vuhreda je bilo preteklo soboto popoldne iz veže neke gostilne na Aleksandrovi cesti ukradeno skoro novo kolo znamke »Sampion«, vredno 1800 Din. Finančnemu pregledniku Mihaelu Potočanu pa je izmaknil spreten žepar na Glavnem trgu niklasto uro.

Novi pretepi in pokolji. Poleg novih olimpijskih rekordov sportnikov odnašajo tudi naši vaški pretepači v pretepanju in pokolju svojevrstne rekorde. Tako so se na praznik v četrtek zopet spoprijeli fantje v Račah, pri čemer je dobil znani Pogorevc zopet več poškodb. Vkljub temu, da mu je prepovedan vstop v gostilne, je v njih stalen gost. Tudi v Slivnici se je vroča kri fantov, popivajočih v vinotoku g. Kirbiša, dokaj močno razburila ter poiskala zadoščenja v osebi Grošla, ki so mu fantje povzročili težje telesne poškodbe. Končno besedo bo izreklo sodišče.

Mednarodna turistovska valuta. Mednarodni činitelji na Angleškem se bavijo z načrtom, da bi se v vseh državah uvedla »turistovska valuta«, ki bi se je posluževali vsi turisti, letovičarji in drugi potniki. S tem interesantnim načrtom se bo bavila svetovna turistovska konferenca, ki bo januarja leta 1933 v **Nizzi**.

Sport

Mednarodne plavalne tekme

V kopališču na Mariborskem otoku je včeraj priredil SSK Maraton mednarodne plavalne tekme, ki so bile nekaj za ključek letošnje plavalne sezone. Kljub oblačnemu dnevu so se znašli v kopališču številni gledalci in tekme so zares nudile prvovrsten športni užitek.

Rezultati tekmovalja so bili naslednji: Štafeta 4x50 m prosta: 1. GAK (Gradec) v postavi: Tandl, Just, Ditmar in Rö-diger v času 1:59.6; 2. Ilirija (Ljubljana) v postavi: Otruba, Jamnik, Jesih in Fritsch v času 2:06.5; 3. Maraton v postavi: Kan, Hartlieb, Stopar in Jandl v času 2:12.8.

200 m prsno, gospodje: 1. Pařik (GAK) 3:09.6; 2. Skapin (Sokol Maribor) 3:15.6; 3. Rostaher (Maraton) 3:16.3. Oba Mariborčana sta plavala boljše od letošnjega slovenskega rekorda.

100 m prosto, gospodje: 1. Fritsch (Ilirija) 1:05.4; 2. Jesih (Ilirija) 1:13.3; 3. Hartlieb (Maraton) 1:16.8. To je bila najbolj zanimiva točka. Fritsch je plaval v najboljšem času. Mariborčan pa je prispel na cilj pred Gradčanom Tandlom.

Nato so sledile waterpolske tekme, in sicer sta nastopila kot prvi par:

SK Ilirija (Ljubljana):GAK (Gradec) 5:2 (4:1).

Ilirija je nastopila z nekaterimi rezervami. Tekma je bila zelo zanimiva in ogorčena in se je končala z zasluženim zmago Ilirije. Sodil je g. Ditmar iz Gradca.

Kot drugi par sta nastopila:

GAK (Gradec):SSK Maraton 4:0 (2:0). Mariborčani so igrali zelo poŕtvovalno in bi z malo večjo rutino dosegli saj neodločen rezultat. Najboljšega moža so imeli domačini v vratarju Kanu. Sodil je g. Čerček iz Ljubljane.

Lahkoatletski miting
ISSK Maribora

Lahkoatletski odsek ISSK Maribora je včeraj dopoldne priredil na igrišču v Ljudskem vrtu lahkoatletski miting za klubsko prvenstvo. Tekmovali so atleti, člani klubov SK Rapida, SSK Maratona in prireditelja. Tekmovanje se je razvijalo znatno hitreje kot običajno in je bilo tudi za publiko veliko bolj zanimivo. Doseženi so bili v nekaterih disciplinah zelo dobri rezultati. Vodstvo mitinga je bilo v rokah gg. Valterja, dr. Jettmarja, dr. Scheibla in drugih.

Izid tekmovalj je bil naslednji:

Tek 1500 m: 1. Gomol (Maribor) 4:50"/s; 2. Priversek (Maribor) 5:04"/s; 3. Jeglič (Rapid) 5:10"/s.

Met krogle: 1. Kořtomaj (Maribor) 10.06 m; 2. Lužnik (Maribor) 9.61 m; 3. Jeglič II (Rapid) 9.44 m.

Tek 200 m: 1. Gutmeier (Maribor) 25.2; 2. Paher (Maribor) 27.3; 3. Starešina (Maribor).

Skok v viřino: 1. Mlekuř (Maribor) 1.60 m; 2. Jeř (Maribor) 1.50; 3. Gutmeier 1.50 m.

Tek 800 m: 1. Muřič (Maribor) 2:12.3; Jeglič (R) 2:17.2; 3. Gomol (Maribor) 2:25.

Skok v daljavo z zaletom: 1. Jeř (Maribor) 5.83 m; 2. Perin (Maribor) 5.74 m; 3. Monderer (R) in Gutmeier (M) 5.61 m.

Tek 400 m: 1. Paher (Maribor) 1:06; 2. Gutmeier (M) 1:06.1; 3. Vuga (Maribor) 1:11.4.

Met diska: 1. Švajger (Maraton) 32.93 m; 2. Monderer (R) 29.63 m; 3. Lužnik (M) 27.10 m.

Tek 100 m finale: 1. Gutmeier (M) in Monderer (R) 11.8 (mrtvi tek); 2. Mühleiser (R) 12.4.

Štafeta 4x137 m: 1. ISSK Maribor 1:10; 2. SK Rapid 1:10.2.

Teniške tekme Maribor-Celje-
Ljubljana

Na teniških igriřih ISSK Maribor in SK Rapida so se včeraj odigrale ves dan teniške tekme, ki so končale sledeče:

ISSK Maribor:SK Ilirija (Ljubljana) 5:3.

Posamezni rezultati so bili naslednji: gospodje posamezno: Truden (II):Gařperin (Maribor) 6:0, 6:4; Fabijan (M):dr. Kořelj (II) 6:1, 6:1; Voglar (M):Talan (II) 6:0, 6:2; Meřiček (M):Zajc (II) 6:8, 8:6, 9:7; Poř (M):Banko (II) 7:5, 6:0; Mastek (M):Kapper (II) 5:7, 9:7 w. o. Dame posamezno: Premelč (II):Babič (M) 6:3, 8:6; Šporn (II):Loos (M) 6:0, 6:0.

ISSK Maribor:SSK Celje 6:6.

Posamezni rezultati: Gospodje posamezno: Gařperin (M): Toplak (C) 4:6, 7:5, 6:3; Fabijan (M):Kopuřar (C) 8:6, 4:6, 6:1; Bleiweis (C):Voglar (M) 6:2, 6:2; Šarnbek (C):Meřiček (M) 5:7, 7:5, 6:3; Burger (C):Poř (M) 7:5, 4:6, 6:2; Serneć (C):Mastek (M) 6:2, 4:6, 6:1; Borlak (C):Loos (M) 6:4, 6:1. Dame posamezno: gđ. Hribar:gđ. Serneć (C) 7:5, 0:6, 6:1. Meřani pari: Serneć-Bleiweis (C):Hribar Gařperin (M) 5:7, 6:1, 6:4; Poř-Babič (M):Serneć-Burger (C) 9:7, 8:6. Gospodje v dvojce: Kopuřar-Šarnbek (C):Voglar-Meřiček (M) 6:4, 2:6, 6:0; Toplak-Bleiweis (C):Gařperin-Fabijan (M) 7:5, 2:6, 6:6. Ta tekma se je morala zaradi nastopajočih teme končati in je ŕzeb odločil za zmagovalca Gařperina in Fabijana.

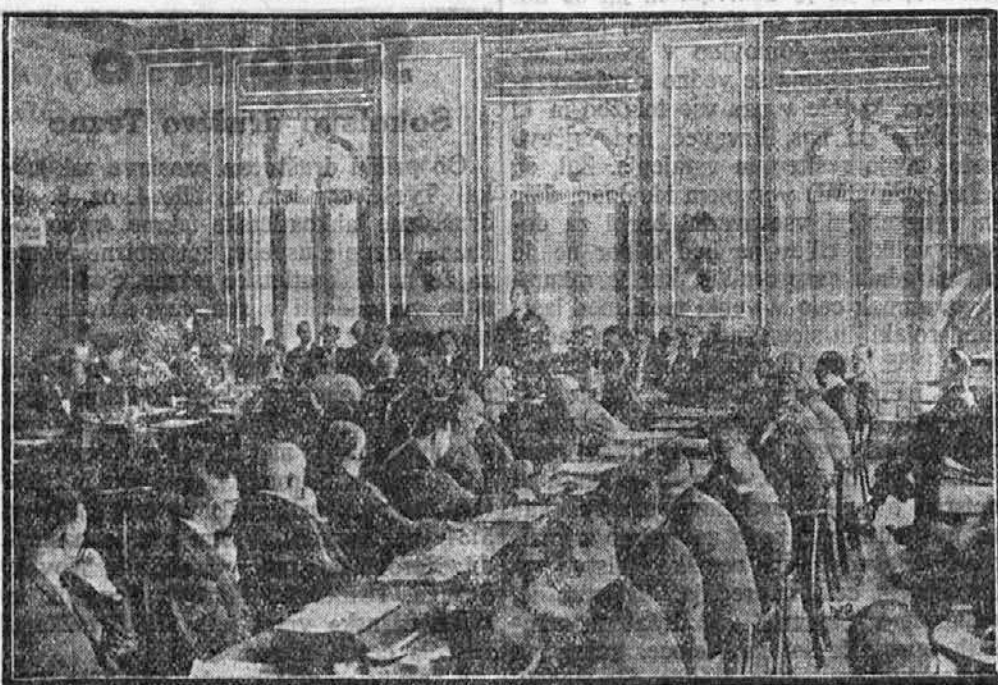
SK Rapid:SK Ilirija 10:2.

Posamezni rezultati: gospodje posamezno: Hitzel (R):Truden (II) 7:5, 6:3; Leyrer (R):Pelan (II) 6:2, 6:2; Zajc (II):Holzinger (R) 6:2, 9:7; Halbärtl (R):Banko (II) 6:2, 7:5; Hoffer (R):Kapper (I) 5:7, 6:4, 6:1. Dame posamezno: Ravnihar (II):Kraus (R) 6:1, 7:5; Lirzer (R):Premelč (II) 6:0, 6:3; Scherbaum (R):Šporn (II) 6:3, 6:4. Meřani pari: Kraus-Hitzel (R):Ravnihar-Truden (II) 3:6, 7:5, 6:3; Lirzer-Holzinger (R):Premelč-Zajc (II) 6:2, 6:2; Thalman-Halbärtl (R):Šporn Banko (II) 7:5, 6:2. Gospodje v dvojce: Hitzel-Holzinger (R):Truden Banko (II) 6:2, 6:1.

Tekmovanje za nogometno prvenstvo mladim.

Na igriřču SK Rapida so se včeraj popoldne odigrale prvenstvene tekme mla-

Srednjeevropska konferenca v Stresi

Ob sodelovanju štirih evropskih velesil: Francije, Anglije, Italije in Nemčije, šestih podonavskih držav ter Švice, Belgije, Holandske, Poljske in Grčije zboruje te dni v hotelu »Regina« v Stresi v Italiji srednjeevropska konferenca, ki naj reši vprařanje gospodarske obnove tega dela Evrope. Slika kaŕe sejo v veliki zborovalni dvorani.

dine, ki so končale SK Rapid:SK Sloboda 4:3 (1:2) in ISSK Maribor:SK ŕelezničar 2:2 (1:1).

Ta tekma je bila odigrana v zelo ostrem stilu in je bila včasih naravnost surova, tako, da je bil sodnik primoran izključiti kar štiri igralce in sicer Pekarja in Keřiša od Maribora in Frangeša in Goričana od ŕelezničarja.

Obe tekmi je sodil g. Nemec.

SK ŕelezničar:SK Sloboda (Varařdin) 4:2 (1:1).

ŕelezničarji so včeraj gostovali v Varařdinu ter odigrali proti tamkajšnjim SK Sloboda prijateljsko tekmo. Mariborčani so z lahkoto zmagali, zabili so 8 golov, od katerih pa je sodnik priznal samo 4. SK Sloboda je dosegla oba gola iz 11 m.

Čakovečki SK:SK Rapid 3:2 (1:1).

Tudi SK Rapid je řel včeraj na potovanje in sicer v Čakovec, kjer se je srečal z Čakovečkim SK v prijateljski tekmi. Toda ni imel sreče, podlegel je novopečenemu prvorazrednemu klubu v razmerju 3:2.

Medklubski odbor LNP, službeno.

Pozivajo se gg. odborniki: dr. Planinšek, Sinkovič, Fiřer, Marusig, Amon, Mari, Cilenšek, Knez, Slovar, Kurnik in Kemeny, da se udeleŕijo danařnjega seja, ki bo ob 19. uri pri »Orlu« radi konstituiranja odbora. Predsednik.

Koliko je star papirnat denar?

Nedavno se je vrnil profesor dr. Lessing, ki je nameřen v berlinskem muzeju in je bil član Sven Hedinove znamenite azijske ekspedicije, iz inozemstva in je podal prvo poročilo o svojih najdbah. Blizu stare kitajske države Esingol je našel v neki kameniti skrinji, zakopani nekaj metrov pod zemljo, večjo množino papirnatega denarja, ki izvira iz 13. ali 14. stoletja. V prazgodovinskem mestu Garahato so bili najdeni razni spisi, napisani v kitajskem, tibetanskem in perzijskem jeziku. Papirnati denar, ki ga je našel prof. dr. Lessing, se smatra za najstarejši papirnat denar na svetu.

Romanje v Meko in kriza. Preteklo leto je potovalo v Meko, sveto mesto muslimanov, ře 28.000 pripadnikov Alahove vere, hoteč pomoliti na svetem »črnem kamnu«. Letos pa je Meko obiskalo in s tem pridobilo naslov »hadži-jeva« le okrog 2.000 oseb. Kljub velikim olajřavam hedŕaske vlade je splořna kriza, ki je objela ves svet, letos onemogočila vernim muslimanom izpolnitev tega tradicionalnega običaja. Stvar je zelo resna, zlasti če pomislimo na veliki verski fanatizem Alahovih častilcev. Hedŕanska vlada je v namenu, da poveča řtevilo romarjev s čim cenejšim prevozom, angaŕirala nekega Nizozemca, ki je bil poprej v svoji domovini ravnatelj tujskoprometne pisarne. Nekdaj se je mogel tujec skrivaj splaziti v Meko in preoblečen v muslimansko obleko in je pri tem riskiral svoje ŕivljenje, danes v krizi pa mora vabiti vernike v Meko — Nizozemec.

Lesena hiřica

in 754 m² rodovitne zemlje poceni na prodaj. Naslov v upravi »Večernika«, 2999

Izposojamo

gramofone in plořče po Din 1.— »Šlager«, Slovenska 18. 2501

Prazno sobo

iřčem s 1. oktobrom. Ponudbe na upravo »Večernika« pod »Soba«. 3000

Prodajam enodružinsko hiřo

z vrtom. Cesta na Brezje, občina Zerkovci 3-61. 3091

»Tempo« čevlji

na obroke. Slovenska 18. 2500

Dijakinje ali dijak

sprejem v celo oskrbo. Sernčeva ul. 5, vila »Pavla« Tomšičev drevored. 3002

Stanovanje oddam.

Študenti pri Mariboru, Bolfenkova ul. řtev. 4. 4

Morske ribe,

dnevno sveŕe na različne naćine pripravljene po zelo nizki ceni se dobijo pri Povodniku, Rotovřki trg 8. 2954

řivilja-začetnica,

izućena v boljših delih v Ljubljani, iřče mesta v boljšem damskem modnem salonu v Mariboru. Ponudbe z navedbo časa nastopa sluŕbe in ostalih pogojev na upravo »Večernika« pod řifro: »Mlada dobra moć«. 2990

Časopisi,

revije, inserati, papir, tiskovine, trgovske knjige, Hinko Sax, Maribor, Grajski trg. Posebnost: Edina izdelovalnica Jugoslavije bromsvetlih razglednic, popolnoma slićne fotografijam. 2995

řolske torbe in nahrbtniki

v veliki izbiri pri Ivanu Kravosu, Maribor, Aleksandrova c. 13. 2736

Stanovanje,

trgovski lokal in prostore za skladiřče oddam. Naslov v upravi »Večernika«. 2928

Prodajalca za trapist sir

za Maribor in okolico iřčem proti proroćju. Potrebna kavcija Din 1000. Naslov v upravi »Večernika« ali pa se zglašiti osebno v svrho dogovora dne 13. septembra ob 11. uri. 2997

Vse řolske knjige za vse řole in vse řolske potrebřćine

kupiř najbolje in najceneje v kniŕgarni

Tiskovne zadruge, Maribor, Aleksandrova cesta 13

Drŕavni usluŕbenci dobijo popust! Dajemo tudi na odplaćila!

Izdaja konzorcij »Jutra« v Ljubljani; predstavnik izdajatelja in urednik: RADIVOJ REHAR v Mariboru. Tiska Mariborska tiskarna d.d., predstavnik STANKO DETELA v Mariboru